

काष्ठतत्, वर०, सप०.

तत्तुक (von तत्) 1) m. a) am Ende eines adj. comp. *Faden, Strang* BHĀRT. 1, 93. — b) eine *Schlangenart* Suçā. 2, 263, 13. — c) = तत्तुभ Sinapis dichotoma Roxb. RAMIN. zu AK. 2, 9, 17. ÇKD. — 2) f. ३ Ader RĀGAN. im ÇKD.

तत्तुकाष्ठ (तत् + काष्ठ) n. die *Bürste der Weber* ÇABDAR. im ÇKD. — Vgl. तत्त्वाष्ठ.

तत्तुकोट (त० + कोट) m. *Seidenraupe* ĜATĀDH. im ÇKD.

तत्तुणा m. = तत् *Haifisch* H. 1331.

तत्तुनाग m. dass. TRIK. 1, 2, 22. H. 1331.

तत्तुनिर्यास (तत् + नि०) m. *Weinpalme* (ताल) ÇABDAR. im ÇKD.

तत्तुपर्वन् (तत् + पर्वन्) n. der *Festtag der Schnur*; so heisst der Vollmondstag im Monat Črāvāga, an welchem Kṛṣṇa die heilige *Schnur* erhielt. TITHJĀDIT. im ÇKD.

तत्तुम् m. 1) (तत् + म्) Sinapis dichotoma Roxb. AK. 2, 9, 17. TRIK. 2, 9, 3. H. 1180. — 2) *Kalb* ĜATĀDH. im ÇKD.

तत्तुमत् (von तत्) 1) adj. Beiw. des Agni ÇĀÑKA. GRH. 5, 4. viell. ununterbrochen wie ein *Faden*. य० nicht fadenziehend oder nicht fadenförmig Suçā. 1, 372, 15. — 2) f. °मती N. pr. der Mutter Murāri's Verz. d. Oxf. H. No. 263. °मस्ती Verz. d. B. H. No. 330.

तत्तुर n. = तत्तुल ÇABDAR. im ÇKD. — Vgl. तत्त्वाया०.

तत्तुल (von तत्) n. *Lotus/user* H. 1163. विस = तत्तुलविस TRIK. 1, 2, 37. COLEB. und LOIS. zu AK. 2, 4, 3, 25 führen तत्तुल m. als v. l. von तण्डुल eine best. gegen Würmer angewandte Pflanze auf.

तत्तुवान (तत् + वान) n. das *Weben* H. a. n. 2, 124.

तत्तुवाय (= तत्तुवाय und auch daraus entstanden) m. 1) *Weber* ĜATĀDH. im ÇKD. — 2) = तत् das *Weben*, *Weberei* ÇABDAM. im ÇKD.

तत्तुवाय (तत् + वाय) m. 1) Weber P. 6, 2, 76, Sch. AK. 2, 10, 6. H. 913, v. l. तत्तुवायो दृश्यते दद्यादेकपलाभिधाम् M. 8, 397. VARĀH. BRH. S. 13, 12. BRH. 18, 1. रज्जवतत्तुवायम् P. 2, 4, 10, Sch. — 2) Spinne P. 6, 2, 77, Sch. AK. 2, 3, 13. H. 1210, v. l. ÇABDAR. im ÇKD. — 3) = तत् das *Weben*, *Weberei* MED. p. 40. — Vgl. तत्त्वाया०.

तत्तुवायदण्ड (त० + दण्ड) m. *Weberstuhl* U. n. 4, 151, Sch.

तत्तुविघ्रहा (तत् + विघ्रह) f. Pisang, Musa sapientum TRIK. 2, 4, 27. तत्तुशाला (तत् + शाला) f. *Weberwerkstatt* H. 999.

तत्तुसंतत (तत् + सं०, partic. von तन् mit सम्) adj. *gewoben* AK. 3, 2, 50. genäht H. 1487.

तत्तुसंतति (तत् + सं०) f. *das Nähen* Vop. 11, 1.

तत्तुसंतान (तत् + सं०) m. dass. DHĀTUP. 26, 2.

तत्तुसार (तत् + सार) m. Arekapalme TRIK. 2, 4, 41.

तत् (von 1. तन्) 1) n. parox. P. 7, 2, 9, Sch. SIDH. K. 249, b, 2. a) *Weberstuhl*, = वयनसाधन NĀNĀRTHADHYANIMĀGARI im ÇKD. तत्त्वादचिरापहृते P. 5, 2, 70. तत्त्वायिमुक्ते वासः HĀR. 69. — b) *Zettel, Aufzug des Geistes*: द्वे स्वसीरो वयतस्तत्त्वमेतत् TBR. 2, 5, 5, 3. AV. 10, 7, 42. सिरोस्तत्त्वे तत्वे अप्रब्रह्मयः RV. 10, 71, 9. एष हीमां सोकास्तत्त्वमिवानुसंचरति ÇAT. BR. 14, 2, 2, 22. तत्त्वस्य तत्त्वः KAUC. 6. तत्त्वे वा एतद्वित्तये यदेष द्वादशाहृः PĀNKAV. BR. 10, 5. अपश्यत्तित्वयै तत्त्वे अपिरेत्य सुवेण पटं वर्तमानो तत्त्वात्। प्राणोऽपानः समानश्च व्यानश्चोदान एव च॥ तत एव प्रवर्तते तदेव प्रविशति च 14, 6, 12. स्वविहारतत्त्वे न शक्तु

म् — वयतस्तत्त्वस्तत्त्वे वर्त्यत्यै 809. = सूत्रवाप das *Weben* AK. 3, 4, 25, 187. = तत्तुवाप dass. MED. p. 40. = तत्तुवान dass. und तत् Faden H. a. n. 2, 423. fgg. WILS. übersetzt तत्तुवान durch *Weber* und macht in Folge dessen तत्त्वे zu einem m. — c) eine fortlaufende Reihe: सर्वानुपायान्संप्रधार्य समुद्दरेत्स्वस्य कुलस्य तत्त्वम् so v. a. Nachkommenschaft (vgl. u. तत् 1 am Ende) MBU. 13, 2567. देहतत्त्वे der eine Reihe von Körpern annimmt BHĀG. P. 3, 33, 5. — d) Aufzug einer Cerimonie u. s. w. d. h. das *Grundwerk, das Durchlaufende*; diejenigen Acte, welche ein Mal ausgeführt für die ganze Dauer der Handlung oder für eine Reihe von Handlungen gelten; *Grundordnung, System, Zusammenhang*; *Ritual*: कर्मणो युगपदावस्तत्त्वम् KĀT. CR. 1, 7, 1, 8. LĀT. 9, 11, 13. कर्म० BHĀG. P. 3, 1, 44. 8, 12, 12, 35. 4, 2, 22. पशु० KĀT. CR. 5, 11, 19. 15, 4, 18. योतिष्टेषाम् LĀT. 4, 5, 16. 8, 11, 6. ब्रह्म० GOSU. 1, 4, 32. सवनीयानाम् CĀÑKA. CR. 15, 1, 22. पाकयज्ञानाम् ĀÇV. GRH. 1, 10. पृथ्याभिष्टवै तत्त्वे कुर्विति ÇAT. BR. 12, 2, 2, 4. तत्त्वेण throughlaufend, ein für alle Male gültig KĀT. CR. 16, 7, 17. 20, 3, 18. 7, 24. SCHOL. 116, 13. अतस्तत्त्वम् 25, 9, 15. ऐष्टिक० ĀÇV. CR. 4, 1. इष्टयोऽद्वृत्वराजतत्त्वाः 10, 6. परतत्त्वोत्पत्तयः KĀT. CR. 6, 10, 28. देवतानुक्रमः काल्पः संकल्पस्तत्त्वमेव च BUIC. P. 2, 6, 25. मलतस्तत्त्वतप्तिष्ठक्तं देशकालार्हवस्तुतः 8, 23, 16. लायतत्त्वे der Lauf der Welt MBU. 1, 4171. 3, 11803. 3, 204. 13, 3204. लोकतत्त्वे परित्यक्तं दुःखार्त्तेन भूमै मया 14, 445. HARIV. 12468. अविश्वामोऽप्य लोकतत्त्वाधिकारः (für die Sonne, den Wind, Çesha und den Fürsten) ÇĀK. 60, 19. BHĀG. P. 3, 21, 21. तासा स्वशक्तीनाम् — प्रसुतलोकातत्त्वाणाम् 6, 1. तस्मै द्विरप्यर्थामयो लोकतत्त्वाय (=लोकतत्त्वाय) MĀRK. P. 43, 29. कोस्ति कृषितत्त्वेषु गोपु पृष्ठफलेषु च। धर्मार्थं च द्विजातियो दीयते मधुसर्पिषी ॥ MBU. 2, 232. सहृदेवः — समाधास्यति — कुटुम्बतत्त्वं विधिवस्तर्वयेव 14, 2103. 2109. तदिदं राष्ट्रतर्हं मे लयि सर्वं प्रतिष्ठितम् R. 3, 61, 28. तस्माज्येषु पुत्रेषु राज्यतत्त्वाणि पार्थिवाः। आसदति R. GOR. 2, 7, 19. तव पाढुक्योन्यस्य राज्यतत्त्वम् R. SCHL. 2, 112, 23. राज्यतत्त्वाश्रितः (धर्म) MĀRK. P. 28, 2. RĀGA-TAR. 4, 719. तत्त्वे राज्यतत्त्वे in तत्त्वाधिकारः DAÇAK. 191, 3. तत्त्वावपेन 187, 2. ÇIÇ. 2, 88. = कुरुम्बकृत्य H. a. n. MED. = स्वराजुचित्वा H. 713. = राष्ट्र H. a. n. = प्रवर्त्य ÇABDAR. im ÇKD. WILSON nach derselben Autorität (die sowohl im ÇKD. als auch bei WILS. bei diesem Worte nur einmal angeführt wird): decorations, hanging with trophies, garlands, etc. — e) das *Durchlaufende, Wesentliche, Sichgleichbleibende, Grundlage, Regel, Haupsache, die Grundform, an welche Anderes sich anreihet*: *Grundton*: दर्शायूर्णमातृष्टे पूर्वं व्याख्यास्यामस्तत्त्वस्य तत्रामातत्त्वात् weil hier die Grundform aufgestellt wird ĀÇV. CR. 1, 1. यौः त्रिपात् योद्योत्त्वात्त्वे योपादानमिदम् das Wort, welches in beiden Fällen sich gleich bleibt (nämlich यौः), umfasst sowohl यौः als auch दिव् SIDH. K. 248, b, 4. सिगा निर्देशो न तत्त्वम् ist nichts Wesentliches 224, b, 9. अतत्त्वे Nebensache, das worum es sich nicht handelt, das worauf es nicht ankommt (Beispiele s. u. अतत्त्व). तत्त्वे neben प्रसङ्ग MADRUS. in IND. ST. 1, 98, 8 (allgemeine Regel MÜLLER in Z. d. d. m. G. 6, 5). वघबन्धभयोदते (पतिणा): मोततत्त्वमुपाश्रिताः *Freiheit, um die es sich vor Allem handelt*, MBH. 12, 5194. सुखे वा यदि वा दुःखे वर्तमानो विचताः। यश्चनेति श्रुतान्येव म तत्त्वाणीकृष्ण पश्यति ॥ 10776. यतः प्रवर्तते तत्त्वे परते च प्रतिष्ठिताः। प्राणोऽपानः समानश्च व्यानश्चोदान एव च॥ तत एव प्रवर्तते तदेव प्रविशति च 14, 6, 12. स्वविहारतत्त्वे न शक्तु